

Vedlegg 4 – Dokumentasjon: Sakstema var kjent fra start, men realiteten ble ikke prøvd

1. Formål med vedlegget

Formålet med dette vedlegget er å dokumentere at:

1. **Sakstemaet var klart identifisert i Tingretten gjennom hele prosessen** (2017-rettingen/0/0 → 127/23 og de løpende rettsvirkningene), og
2. **Saken ble likevel avskåret ved avvisning uten realitetsbehandling**, og
3. Dette dokument beviser avvisninger ,mot bedre vitende.
4. Dette har medført **svært høye kostnader** uten at sakens materielle kjernepunkt er avgjort. Juristenes sak er kjørt gjennom tre rettsinstanser, ikke min sak.

2. Sakstema var eksplisitt fastlagt i partenes og rettens dokumenter (A–E)

A) Giske kommunes første tilsvaer 13.06.2024

Kommunen angir selv at saken gjelder “tilbakeføring av retting i matrikkelen ... 21. februar 2017” og knytter tvisten til kommunens rettevedtak 21.02.2017.

B) Tingrettens Dok. 29 (08.12.2024) – retten identifiserer sakens hovedtema

Retten uttaler at sakens hovedtema er knyttet til kommunens retting av matrikkelen 21.02.2017.

C) Kommunens prosesskriv Dok. 73 (18.02.2025)

Kommunen opplyser at “krav om retting ble fremsatt av Halldor Giske” og at kommunen utferdiget “protokoll for retting” signert Halldor Giske – dvs. at tvisten gjelder kommunens eget rettevedtak i 2017.

D) Tingrettens brev Dok. 100 (23.03.2025)

Retten legger uttrykkelig til grunn at Giske Marinas krav knytter seg til kommunens matrikkelretting 21.02.2017. E) **Rettsbok fra hovedforhandling 29.04.2025**

Rettsboken rubricerer saken som “fastsettelsessøksmål”, og saksøkers påstand knyttes konkret til retting tilbake til 0/0 for tilførselsvei til kai (0/0 før 2017, gitt 127/23 i 2017).

Oppsummering: Både saksøkte (kommunen), retten (dok. 29 og dok. 100) og rettsboken viser at tvistetemaet er kommunens matrikkelretting 21.02.2017 – ikke en selvstendig “2022-Statsforvalter-sak”.

3. Avvisningsresultatet avskar realitetsbehandling

I tingrettens begrunnelse fremgår det at når saken avvises, tar retten **ikke** stilling til sakens materielle krav.

Dette underbygger påstanden om at sakens **materielle kjernepunkt** ikke er realitetsavgjort, til tross for at sakstema var identifisert gjennom hele prosessen (pkt. 2).

4. Kostnadsbildet – avvisningsforløpet har generert svært store kostnader

(i) Tingrettens sakskostnader: Kommunen krevde kr 379.760, og tingretten fastsatte sakskostnader til kr 150.000.

(ii) Lagmannsrettens sakskostnader: Lagmannsretten påla Giske Marina å betale kr 100.000 i sakskostnader for lagmannsretten.

(iii) Kommunens egen beskrivelse av “prosessbildet”: Kommunen har i sin HR-anke selv gjort gjeldende at prosessbildet reiste en rekke prosessuelle terskelspørsmål (ankefrist, oppfriskning, ankegjensstandens verdi, mulig nektelse av fremme, mulig avvisning), og har brukt dette som begrunnelse for nødvendighet og kost.

(iv) Samlet belastning: Det er i ditt materiale uttrykkelig angitt at dommerens feil/avvisningsspor “koster oss sannsynligvis inntil kr. 500.000”.

4.1 Frostatings viten og prosessuelle valg (relevant for kostnadsbildet)

- **Frostating ga uttrykkelig prosessuell veiledning/avklaring i saken** ved brev 02.12.2025, hvor retten presiserte at ankefrist var utløpt og at det etter rettens syn manglet en *egen, eksplisitt oppfriskningsbegjæring* for domsanken, hvilket ble lagt til grunn som “hindringen opphørte” i påfølgende oppfriskningsprosesskriv.

Frostating åpnet et nytt, avgjørende avvisningsspor etter tvl. § 1-3 i mars 2026 (varslet 15.03.2026 med frist 18.03.2026), og avsa deretter kjennelse allerede 19.03.2026 – et svært stramt prosessuelt løp på et nytt terskelgrunnlag.

Kjennelsen ble forkynt med virkning 24.03.2026, og forkynningsdato ble uttrykkelig angitt som utgangspunkt for fristberegning.

Ankende part gjorde uttrykkelig gjeldende overfor Frostating at premisset for § 1-3-sporet var feil/bestridt og at kontradiksjon ikke reelt ble ivaretatt før avgjørelsen falt, og ba retten reparere dette gjennom oppfriskning; dette ble løftet som et selvstendig prosesspoeng i oppfriskningsmaterialet. Oppfriskning nektet umiddelbart, uten begrunnelse. Anbefalte anke til HR.

Konsekvens (kobling til kostnader): Dette viser at den videre saksutviklingen og kostnadsdrivende prosessbelastningen ikke kan fremstilles som et rent “motpartsproblem”; det har også vært et resultat av at saken ble ført inn i og avgjort på stadig nye terskelspor, og at sakskostnader ble avgjort samtidig med avvisningen.

5. Prosesspoeng knyttet til sakskostnader

Dette vedlegget dokumenterer at **(a)** sakstema var kjent og fastlagt, men at saken likevel ble avskåret uten realitetsbehandling, og **(b)** at kostnadene i hovedsak er påløpt i et avvisnings-/terskelforløp. Dette er relevant for vurderingen av hva som kan anses som “nødvendige kostnader” etter tvisteloven § 20-5, og om det er rimelig å tilkjenne/oppjustere kommunens sakskostnader når realiteten ikke er prøvd.

Ankende parts anførsel (prosessuelt): Når det foreligger så tydelig og samstemt dokumentasjon på sakstema (pkt. 2), kan avvisningsspor som bygger på andre premisser etter omstendighetene fremstå som avskjæring på et grunnlag som allerede var tilbakevist i saksdokumentene.

5.2. Disposisjonsprinsipp og påstandsgrunnlag – hva er retten bundet av?

I norsk sivilprosess gjelder:

- **Disposisjonsprinsippet** (tv. § 11-2): Partene bestemmer **hvilke krav** som bringes inn, og retten kan ikke dømme over noe annet krav enn det partene har reist.
- **Forhandlingsprinsippet** (tv. § 11-1): Retten skal bygge på det faktiske grunnlaget som partene har forelagt.
- **Iura novit curia:** Retten anvender gjeldende rett på det faktum og det kravet partene har lagt frem; retten er ikke bundet av partenes juridiske argumentasjon, men er bundet av rammen for **krav og faktum**.

Det betyr i praksis:

- Retten kan godt si: «Dette rettslig sett må forstås som [X]» – så lenge den holder seg innenfor **samme krav og faktiske hendelse**.
- Men retten kan ikke **bytte ut selve tvistegenstanden** – f.eks. gå fra «tvist om kommunens 2017-retting» til «tvist om Statsforvalters vedtak i 2022» – hvis ingen av partene har gjort det til krav/faktum.

I din sak er det:

- **Kravet** du har reist: fastsettelse av krenkelse og retting av 2017-matrikkelføringen mot kommunen.
- **Kommunens prosesspåstand:** typisk «saken avvises» / «kommunen frifinnes».
- **Faktumbasis** begge parter bruker: kommunens rettevedtak 21.02.2017.

Hvis tingretten så skriver og begrunner saken som om **det egentlige sakstemaet** er et angrep på Statsforvalters vedtak i 2022, er dette ikke bare en «annen rettslig karakteristik», men en forskyvning av **faktisk tvistegenstand** – fra kommunens handling i 2017 til Statsforvalters vedtak i 2022.

Det er her Giske Marina kan anføre at retten har:

- gått **utenfor påstandsgrunnlaget** (ultra petita / utenfor sakens ramme), eller
 - i det minste misforstått hva som er **sakens identitet** slik den er definert av partene og rettsboka.
-

5.3. Er «2022-Statsforvalter-saken» kommunens påstand eller dommerens egen konstruksjon?

Ut fra dette vedlegget:

- Kommunens **første tilsvar** knytter tvisten uttrykkelig til 2017-rettingen.
- Kommunens senere prosesskriv (dok. 73) bekrefter igjen 2017-rettingen (Halldor Giskes krav, protokoll etc.).
- Tingretten selv omtaler sakens hovedtema som 2017-rettingen i flere dokumenter.

Det som har skjedd, er trolig:

- Kommuneadvokaten har i senere prosesskriv (som vi husker fra andre dokumenter) argumentert for at **Statsforvalter er “siste instans”**, at lovlig klageinstans er brukt opp, at angrep egentlig skulle vært reist mot staten osv. – altså rene **rettslige anførsler** for å begrunne **avvisning**.
- Tingretten har tatt disse anførselene og «oversatt dem» til en forståelse av at det saksøker **egentlig** gjør, er å angripe **Statsforvalters vedtak i 2022**.

Men:

- Kommunen har aldri endret sin formelle **saksbeskrivelse** til at tvisten gjelder 2022-vedtaket; tvert imot fastholder de i dok. 73 at tvisten gjelder krav om retting som ble fremsatt av Halldor Giske og kommunens rettevedtak i 2017.
- Du har aldri påstått at saken skal dreie seg om 2022-vedtaket – tvert imot har du hele tiden sagt at det gjelder kommunens ulovlige matrikkelføring i 2017.

Da står vi igjen med:

Påstanden om at dette “egentlig” er en 2022-Statsforvalter-sak fremstår som **dommerens egen rettslige konstruksjon**, eventuelt inspirert av kommuneadvokatens anførsler, men uten at noen av partene har fremsatt en formell prosesspåstand om at tvistegjenstanden er 2022-vedtaket.

Det gir deg et godt prosessuelt poeng:

- Tingretten har i realiteten **skiftet sak** – fra den saken partene har anlagt (2017-rettingen mot kommunen) til en imaginær 2022-sak mot andre handlinger/organer – og så avvist denne «nye» saken som om den var din.
- Det er ikke disposisjonsprinsippet forenlig med, og det er nettopp det vi har koblet til **tvl. § 29-21 (2) bokstav a og c** i ankegrunnene dine:

- a) tvingende vilkår for å avgjøre kravet er tilsidesatt (man har avgjort/avvist et annet krav enn det som er reist),
- c) mangler ved avgjørelsen som hindrer prøving av anken (uklar/motstridende sakstype og tvistetema).

5.4. Prosesesskrift / følgebrev

Verken Giske Marina eller Giske kommune har i sine prosesspåstander gjort gjeldende at tvisten gjelder Statsforvalterens vedtak i 2022. Tvert imot fremgår det av kommunens første tilsvaer 13.06.2024, Tingretten Dok 29, datert 08 12 24 i forbindelse med avvisningsspørsmålet samt Giske kommunes prosesskriv 18.02.2025 (dok. 73), og tingrettens brev 23.03.2025 (dok. 100) og rettsboken fra hovedforhandlingen 29.04.2025 at sakens hovedtema er Giske kommunes matrikkelretting 21.02.2017. Påstanden om at det likevel er en «2022-/Statsforvalter-sak» er derfor ikke uttrykk for noe partspåstand, men en rettslig konstruksjon fra tingrettens side som ligger utenfor sakens påstandsgrunnlag, jf. tvisteloven § 11-2 og § 29-21 (2) bokstav a og c.

Dommeren skal holde seg innenfor partenes påstandsgrunnlag – her har han i realiteten flyttet sakens identitet til noe ingen av partene har påstått, og det er en selvstendig ankegrunn.

6. Giske kommunes v/advokat Espelands disposisjon til hovedforhandling 29 04 2025

Beviser at han vet hva saken dreier seg om:

- å dokumentere at **sakstema er 2017-rettingen**, ikke en “2022-Statsforvalter-sak”, og
- å illustrere **selvmotsigelser** i Espelands egen prosessføring (relevant for sakskostnader og saksbehandlingsfeil).

Jeg deler det kort opp og gir deg noen konkrete tekstbiter.

6.1. Hva Espeland selv sier at saken gjelder

I disposisjonen har han kapittel 2: “**HVA SAKEN GJELDER**”. Allerede her får vi gull:

- 2.2 **Subsidiært: Saksøkte frifinnes**
 - 2.2.1:

«Giske kommune skal frifinnes fra krav om å pålegges å rette matrikkel, for de parseller som ble rettet den **21.02.2017** og registerført som del av gnr. 127 bnr. 23, til gnr. 0 bnr. 0.»

Her sier han rett ut:

- Saken gjelder krav om å pålegge kommunen å rette matrikkelen for **parsellene rettet 21.02.2017**.
- Han knytter det direkte til den konkrete 2017-rettingen (0/0 → 127/23).

Videre, under 3.1.2.1 “Sakens bakgrunn” lister han tidslinjen:

- a) 12.09.2017: Giske kommune gjør retting i matrikkel – henviser til “Protokoll for retting” (dok. 582–595).
- b–e) Deretter kjøp av molo 2019, krav om retting 2021, kommunens avslag, Statsforvalterens stadfestelse 31.03.2022.

Altså: også i **faktumbeskrivelsen** er 2017-rettingen utgangspunktet; 2022-vedtaket er bare siste ledd i klagekjeden.

Under 3.2.2, om rettslig interesse, spør han uttrykkelig:

«Er saksøkers egne rettigheter/plikter klart berørt av **Giske kommune sitt retting fra 2017?**»

Igen: han erkjenner at det er kommunens **2017-retting** som er kjernehandlingen.

Til slutt i pkt 4 “Subsidiært: Saksøkte frifinnes” kjører han ren realitetsprosess om matrikkeloven § 26 tredje og fjerde ledd, og bevis for at 2017-rettingen var korrekt, med bevisførsel fra Drabløs, Rødland m.m.

Det betyr:

- Han har selv lagt opp full realitetsprosess om **lovligheten av 2017-rettingen**.
- Han prosederer altså ikke bare “2022-gyldighet”; 2022 brukes kun for å få til avvisning etter tvl. § 1-5.

6.2. Hvor kommer “2022-Statsforvalter-saken” inn?

Den dukker inn i **avvisningsargumentet**, ikke i sakstema:

- 3.1 “Prinsipalt: Giske kommune er ikke rett saksøkt, jf. tvisteloven § 1-5 første pkt.” Her siterer han lovkommentar om at søksmål om gyldigheten av forvaltningsvedtak skal rettes mot organet som traff vedtak i siste instans, og viser til at Statsforvalteren 31.03.2022 stadfestet kommunens avslag.

Poenget:

- Han forsøker å **rekvalifisere** din sak til et **gyldighetssøksmål mot Statsforvalterens vedtak i 2022**, for å få kommunen ut som feil saksøkt (tvl. § 1-5).
- Men samtidig erkjenner han – gang på gang – at realiteten gjelder **kommunens matrikkelretting i 2017** og krav om retting av denne.

“2022-saken” er altså:

- ikke en egen prosesspåstand,
- men en **retorisk/teoretisk karakteristikk** han bruker for å støtte avvisning.

Tingretten har så – etter alt å dømme – tatt dette et skritt videre og behandlet som om **hele sakstemaet** var en 2022-/Statsforvalter-sak, ikke 2017-saken. Det er der du får din “dommerens egen konstruksjon”.

7. Konklusjonen

a) I argumentet om påstandsgrunnlag / sakens identitet

Selv Giske kommunes egen disposisjon for hovedforhandlingen viser at tvisten gjelder kommunens matrikkelretting av parsellene 21.02.2017. Under punkt 2.2.1 angir saksøkte som subsidiær påstand at «Giske kommune skal frifinnes fra krav om å pålegges å rette matrikkel, for de parseller som ble rettet den 21.02.2017 og registerført som del av gnr. 127 bnr. 23, til gnr. 0 bnr. 0». I faktumbeskrivelsen spør saksøkte selv om Giske Marinas rettigheter er «klart berørt av Giske kommune sitt retting fra 2017». “2022-/Statsforvalter-sporet” inngår kun som en avvisningsanførsel under tvisteloven § 1-5 – det er ikke gjort til selve sakstema. Når tingretten likevel behandler saken som om den gjelder en ren 2022-/Statsforvalter-sak, er det en rettslig konstruksjon som ligger utenfor partenes påstandsgrunnlag.

Dette går rett inn i tvl. § 29-21 (2) bokstav a og c-kapitlene dine.

b) I argumentet om “selvmotsigelser” og nødvendige sakskostnader

Espelands egen disposisjon bruker flere sider på å prosedere realiteten i 2017-rettingen etter matrikelloven § 26, samtidig som han på avvisningssporet hevder at dette egentlig er et 2022-/Statsforvalter-gyldighetssøksmål; det illustrerer godt at store deler av hans kostbare arbeid enten har vært rettet mot feil sak eller mot en sak som tingretten uansett har nektet å realitetsbehandle.

Det bruker vi direkte under tvl. § 20-5:

Når saksøkte på den ene siden (i pkt. 2.2.1 og kapittel 4 i disposisjonen) prosederer full realitet om lovligheten av matrikelrettingen 21.02.2017, og på den andre siden får tingretten med på å avvise saken som om den gjaldt et rent 2022-/Statsforvalter-gyldighetssøksmål, er en betydelig del av saksøktes arbeid nødvendigvis bortkastet. Enten var realitetsprosessen om 2017-rettingen unødvendig gitt tingrettens avvisningsgrunnlag, eller så var avvisningen bygget på feil forståelse av sakens identitet. I begge tilfeller kan kostnader knyttet til dette ikke anses som «nødvendige kostnader ved saken» etter tvisteloven § 20-5.

c) I argumentet om at dette ikke er “min påstand” om 2022-sak

Verken stevningen, rettsboken, kommunens første tilsvare eller Espelands egen disposisjon gjør gjeldende at tvisten gjelder Statsforvalterens vedtak 31.03.2022 som sådan; denne datoen nevnes utelukkende som ledd i kommunens avvisningsanførsel om “feil saksøkt” etter tvisteloven § 1-5, ikke som et selvstendig sakstema Giske Marina har reist søksmål om.

Disposisjonen til advokat Espeland selv er vår **beste bevisføring** på at:

- sakstema = 2017-rettingen,
- 2022-/Statsforvalter-sporet er kun et faktum i hans avvisningsargument,
- tingrettens “2022-sak” er i realiteten en dommerkonstruert feil, uten dekning i partenes påstandsgrunnlag.